

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Promissio

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

conditionis melioris. Sed me citato mordicus affirmativam sententiam ruerit Lugo de iust. & iur. tom. 1. disput. 9. sect. 3. in Appen numero 54. ubi late probat ex obligatione charitatis, & iustitiae non posse Regulares expellere Novitium à Religione, absque iusta causa. Et ad principale fundamentum negativae sententiae responderet, quod licet Novitius possit absque gravi peccato ex levitate discedere, non tamen posse ex levitate dimitti absque causa: neque hoc est contra aequalitatem huius quasi contractus, quia Religio possit absque causa maximam notam Novitio inure cum dimittendo: Novitius autem non potest exendo talem moram Religioni, inurere: non enim imputatur dedecori Religioni, quod aliqui Novitii retrocedant: sed ipsismet Novitiis, qui perseverare non potuerunt. *part. 7. tract. 11. resolut. 26.*

P R O M I S S I O.

Promissio i quid? **P**romissio, est datio fidei deliberata, vera, & spontanea, de relicta & possibili. Promissio metu extorta non parit obligationem, ut dicitur est V. *Metus, numero 4.* Et promissio de re illicita similiter. Unde promissio prodiga, de dando v. g. meretrici centum aureos, non obligat, nisi ad quantitatem, in qua nulla esset prodigalitas, etiam si sit iurata, ut diximus V. *Iuramentum, num. 12. tr. 4. ref. 27.* Et aliqui dicunt, omnem promissionem quae fiat meretrici, secluso iuramento, esse invalidam, & non obligare, etiam post actum turpem: quia usus corporis, qui extenditur, est intrinsecè malus. Vide V. *Meretrix, num. 2. ibid. in fine, & par. 2. t. 16. ref. 38.*

Et an obliget in conscientia? **P**romissio si fiat Deo, obligat etiam interna. Si autem hominibus probabile in primis est non obligare antequam acceptetur. Accepta vero legitime dicitur, quando, quis, cui aliquid promittitur, vel significat se acceptare:

vel praesens tacet: nam in favorabilibus, qui tacet consentire videtur. *Crux part. 1. pr. 7. a. 1. dub. 1. concl. 1. part. 3. tr. 5. ref. 116. in fine.* Qui autem promissionem legitime acceptatam non servat, peccat mortaliter, ait Vasquez in 1. p. disp. 85. cap. 6. numero 4. quia laedit iustitiam legalem, quae ad bonum convictum & societatem humanam disponit servanda esse promissa: & talis promissio est verè pactum, quod qui non servat, potest excommunicari, c. 1. de pactis. Sed quamvis hoc verum sit, si ex non servata promissione detrimentum aliquid eveniat tertio, à privatione rei promissae distinctum, hoc tamen secluso, probabilis est opinio Meratii tom. 2. de iust. & iur. disp. 19. sect. 10. quod acceptatam promissionem non servans, peccet solum venialiter: quia non servare fidem in promissis, non est contra iustitiam, sed contra fidelitatem: estque solum mendacium, quod si non est perniciosum, non est mortiferum. p. 1. tract. 17. ref. 9 & p. 4. tr. 4. ref. 122.

Ex quo à fortiori sequitur, probabiliter & in praxi tunc esse sententiam Sanchez de matr. tom. 1. lib. 1. disp. 9. num. 5. quod promissio facta, secluso damno emergente, &c. non obliget in conscientia, quia promissio est quaedam veluti lex, quam sibi promittens imponit: lex autem non obligat, si legislator non vult. Sed Vasquez & Pontius, ille disp. 6. de matr. cap. 3. hic lib. 2. cap. 4. mordicus docent, promissionem externam alteri insinuatam inducere naturalem obligationem servandi promissum, quam non potest tollere fallax voluntas. Unde dicimus V. *Stuprum, num. 3.* deflorantem virginem sub ficta promissione coniugii, teneri illam ducere, etiam si sit vilioris conditionis. *par. 3. tr. 4. ref. 205.* Ait etiam Tartianus in solut. part. 1. disput. 29. dub. 6. non posse Regem absque iusta causa revocare promissionem futurae successionis in Proregem v. g. Sed ego existimo, Regem in tali promissione nolle se obligare in conscientia, & ideo contrarium tenendum esse. Quamvis ex maiestate Principis esset, & ideo in praxi consulendus

fulendus sit promissa servare. p. 5. tr. 14. re. 74. Quid autem dicendum, si ficitur promissioni accedat iuramentum, diximus V. Iuramentum, n. 10.

Aut non acceptat?

4. Quæritur, licet civiliter irritet promissionem non acceptatam: nihilominus Molina de iust. som. 2. tr. 2. disp. 262. num. 16. contra Sanchez disp. 7. num. 24. probabiliter putat, in conscientia obligare, ratione iuris naturalis, ex quo infert contra Laymann lib. 3. tract. 4. cap. 1. num. 9. quod in causis piis inducat ita-
Nec manifestata?
 rum obligationem, etiam in foro exte-
 no, quia ius canonicum nihil circa hoc
 statuit, & solemnitates iuris civilis in
 contractibus piis non requiruntur. par.
 3. tr. 5. ref. 107. Et probabilis etiam est
 opinio Soti lib. 4. quaest. 5. art. 1. ad. 1. quod
 etiam promissio interna statum ac facta
 est, obligationem inducat in conscien-
 tia, etiam si sit de re prophana. Ex quo
 infert Mendoza lib. 1. de pact. cap. 4. num. 8.
 quod si cui constet, aliquid sibi promif-
 sum esse, quod in iudicio postulare non
 potest, possit occultè sibi compensare.
 Vide etiam Sanctatellum par. 1. q. 66. nu.
 49. p. 3. tr. 5. ref. 116.

5. Promittentes elemosynam cui-
 dam pauperi, secundum Sanchez in sum.
 mosynæ cer. tom. 1. lib. 4. cap. 49. numero 6. dare potest
 et pauperi, alteri pauperiori, cæteris paribus, non
 possit eam tamen applicare sibi, licet pauperis quia
 alteri pra-
 eelemosyna est omnino ad alterum. par.
 5. tractat. 8. resolutione 37. Ad quid te-
 neatur promittens rem indetermina-
 tam in numero, pondere, mensura, Vide
 verb. Voti obligatio.

PROREX.

Prorex in nominatione officiorum tenetur nominare digniores.

Præterea, quæ dicta sunt verb. Princeps, & alibi de Principe in gene-
 nere, hic de Prorege nonnulla dicenda
 sunt in particulari. Et primò.
 1. Prorex tenetur nominare Regi
 digniores pro electione officialium faci-
 endarum, nam communis opinio cum An-
 gulario de leg. lib. 2. contròv. 8. numero 30.
 & 33. tenet, ipsosmet Reges teneri ad
 Summa Diana.

officia etiam secularia, quemadmodum
 ab beneficiis eligere digniores, ut pro-
 bat rex text. in auth. ut iud. sine quoque
 suffrag. 6. eos autem, coll. 2. Auth. de defenf.
 civitat. in princip. vers. interim, & l. a scri-
 benda, C. de decur. lib. 10. sive enim officia
 conferantur ut quæra, committi de-
 bent melioribus, iuxta cap. licet ergo, &
 cap. unico, ut Eccles. benef. sive conferan-
 tur ut bona, & honores, ex iustitia dis-
 tributiva dispensari debent iuxta cu-
 iusque dignitatem, præferendo melio-
 res & digniores: quamquam hæc iniu-
 ria cum non sit contra iustitiam com-
 mutativam, ad restitutionem non obli-
 get, obligat tamen in priori casu, quia
 iustitia commutativa versatur etiam in-
 ter Principem & Rempublicam, cui v-
 tilior minister adhiberi debet, & non
 est paritas de œconomo, qui potest eli-
 gere ad opera domini sui minus dignos:
 quia huc commissum est, quærere so-
 lum sufficientes: Rex verò constituitur
 à Republica cum pacto, ut in eius mini-
 sterium eligat digniores. Vide Villalo-
 bostom. 2. tract. 8. diff. 6. num. 6. part. 9. tr. 7.
 resol. 7.

Et dato, quod Reges possint ad offi-
 cia secularia eligere minus dignos, &
 probabilis sit opinio contraria Vasquez
 (ut verb. Electio n. 1. probabilem illam
 admittimus) adhuc tamen Proreges te-
 nentur in propositione nominare dig-
 nissimos: nam talis præsumitur Regis
 voluntas, qui si velit minus dignum eli-
 gere, id ex suo arbitratu, non ex Prore-
 gis instinctu facere volet. Quapropter
 Proreges omittendo in tali nominatio-
 ne digniores, peccabunt, etiam si semel
 id faciant. Et sic docet Hurtado de
 Incarnat. disputat. 12. sect. 15. subject. 3. S.
 210. & 251. & Aponte de pot. proreg. de o-
 lect. ffic. tit. 5. S. 1. numero 6. Et a fortiori
 procedit in nominatione Episcoporum,
 Abbatum, & c. (Sed vide verb. Benefi-
 cium num. 11. Quod autem Proreges
 non possint pro tali nominatione pecu-
 niam accipere, docet Fernandez de
 Mendoza dub. 3. de tractat. part. 6. tract. 6.
 resol. 2.

2. Secundò, Proreges non possunt
 Ccccc pro